

การจัดการความขัดแย้งจากการดำเนินโครงการตามแนวนโยบายของรัฐ (Conflict Mapping Phase 2) ในพื้นที่จังหวัดชุมพร

Conflict Management Adopted in Project Operation Conforming to Government Policies (Conflict Mapping Phase 2) in Chumphon

เฉลิมศักดิ์ บุญนำ^{1*} และสุนิสา เชาวันเมธากิจ²

Chaleomsak Bunnam^{1*} and Sunisa Chaomatagit²

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

¹ Assistant Professor, Ph.D., College of Innovation and Management, Songkhla Rajabhat University.

² อาจารย์, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Lecturer, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University.

*Corresponding author, E-mail: chaleomsak.bu@skru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุ และแนวทางการจัดการความขัดแย้งโดยเน้นในด้านของความขัดแย้งอันเนื่องมาจากโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐในพื้นที่จังหวัดชุมพร เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ตัวแทนภาคประชาชน ตัวแทนผู้นำท้องถิ่น ตัวแทนข้าราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และตัวแทนผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของโครงการรวมจำนวนทั้งสิ้น 42 คน ผลการศึกษาพบว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากโครงการตามแนวนโยบายของรัฐดำรงอยู่เป็นระยะเวลายาวนาน สาเหตุเกิดจากหน่วยงานภาครัฐขาดการปฏิบัติงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ขาดการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ ประชาชนเกิดความไม่ไว้วางใจในการดำเนินโครงการของภาครัฐ ประชาชนเกิดความหวาดระแวง จึงนำไปสู่กลยุทธ์การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยใช้วิธีประชุมเจรจาต่อรอง เวทีประชาพิจารณ์ การยื่นหนังสือคัดค้าน โดยการวิจัยครั้งนี้ขอเสนอแนะนวัตกรรมจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการบริหารนโยบายสาธารณะของภาครัฐ โดยระบบธรรมาภิบาล โดยการบริหารโครงการตามแนวนโยบายภาครัฐให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนด้วยความเสมอภาค ไม่ขัดต่อสิทธิชุมชน และสิทธิมนุษยชน

คำสำคัญ: ความขัดแย้ง, นโยบายสาธารณะ, สิทธิมนุษยชน, จังหวัดชุมพร

Abstract

The current study is qualitative research, aiming to investigate causes and conflict management pertinent to government projects carried out in Chumphon. Data were collected through documents, in-depth interview, and focus group. The sampling group consisted of 42 representatives of the community, local leaders, central administration officials, provincial administration officials, local administration officials, and project managers/owners.

The results revealed that long-standing conflicts have been continually taken place in the government project operation. The conflicts stem from a lack of integrated operation among relevant organizations and insufficient communication with the community. These causes result in declining trust in the government's project operation. The aforementioned causes are able to be solved by means of conflict management strategies, e.g., negotiation meetings, public hearings, and letters of objection. The current study proposed innovative conflict management, public policy administration corresponding to good governance. Project administration is in line with the government policies pertaining to good governance. The consequence of conflict management leads to meeting people's demands equally and not going against community and human rights.

Keywords: Conflicts, Public Policy, Human Right, Chumphon

บทนำ

เนื่องจากความขัดแย้งในสังคมไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จากสถานการณ์ความรุนแรงก็ยังคงปรากฏมาจากการกระทำของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงที่มีอุดมการณ์ต่างจากรัฐ ทั้งความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของกลุ่มอิทธิพล ความคับแค้นจากอารมณ์ ความบาดหมางของคน ต่างศาสนารุนแรงขึ้น เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร และอาจมีการแทรกแซงจากภายนอกประเทศมากขึ้น รวมถึงมีปัจจัยเสริมที่เป็นแรงผลักดันให้ปัญหาความรุนแรงที่เกิดจากกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงมีเรื้อรังและมีความเข้มข้นมากขึ้น ที่สำคัญ คือ กระแสจากภายนอก เช่น กระแสท้องถิ่นนิยม กระแสความขัดแย้งระหว่างตะวันตกกับโลกมุสลิม กระแสสิทธิทางการเมือง สิทธิพลเมือง และสิทธิมนุษยชน ทั้งเงื่อนไขที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน ทั้งในระดับบุคคล ผู้นำ โครงสร้าง และวัฒนธรรม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสวัสดิการสังคมแห่งชาติ, 2555) ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดปัญหาความขัดแย้งรูปแบบใหม่ในสังคมมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น การชุมนุมเรียกร้องของประชาชนและกลุ่มพลังต่าง ๆ ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและถือเป็นแบบอย่างว่าจะให้ข้อเรียกร้องสัมฤทธิ์ผลจะต้องเดินทางไปชุมนุมเรียกร้องในส่วนกลาง โดยการยื่นหนังสือถึงรัฐบาล การสร้างความกดดัน ปิดถนน ปิด

ล้อมสถานที่ราชการ หรือการใช้วิธีรุนแรง การให้ผู้มีอำนาจลงไปเจรจาดำเนินการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ หรือต้องการแสดงให้สังคมได้รับรู้และเห็นใจให้การสนับสนุนและเข้าร่วมมากยิ่งขึ้น ที่ผ่านมาการประชุมเรียกร้องในประเทศไทยเกี่ยวข้องกับ ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาอันเกิดจากการก่อสร้างโครงการของรัฐที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อม ปัญหาเขื่อนหรือโรงไฟฟ้า และการบริหารราชการหรือการดำเนินนโยบายของรัฐบาล เพราะว่าเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวและเป็นเรื่องปากท้องหรือเรื่องของสิทธิที่ประชาชนควรได้รับ (ฝ่ายประสานการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง, ม.ป.ป)

ขณะที่พฤติกรรมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนกติกาทางสังคม วิกฤติเศรษฐกิจปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดำเนินโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ ความไม่ไว้วางใจระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก ความขัดแย้งภายในประเทศที่มีมากและหลากหลายรูปแบบเป็นสัญญาณบอกเหตุว่าสังคมไทยต้องเร่งรีบเตรียมการทบทวนและพัฒนาวิธีจัดการกับความขัดแย้งที่เคยใช้ในอดีต ซึ่งดูจะไม่มีประสิทธิภาพพอที่จะทำให้สังคมสงบ มีความเป็นธรรมและอยู่เย็นเป็นสุขทั่วหน้าในปัจจุบัน การใช้ความรุนแรงในสังคมจะมีต้นทุนทางสังคมสูง เพราะทำให้เกิดความเกลียดชังและความแตกแยกที่ยากจะสมาน นับเป็นปัญหาความมั่นคงที่ร้ายแรง เพื่อให้มีความพร้อมยิ่งขึ้นในการพัฒนาและแสวงหาวิธีจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสม จึงเป็นหัวใจสำคัญที่มีผลต่อทิศทางการเปลี่ยนแปลงสังคมและการเมืองที่ปรารถนา ดังนั้น ยุทธศาสตร์สันติวิธีเพื่อความมั่นคงของชาติจึงต้องได้รับความสนใจจากทุกฝ่ายและผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้เพื่อลดความระส่ำระสายในสังคม และป้องกันการขาดศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย (นโยบายการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 187/2546, 2546)

โดยเฉพาะจังหวัดชุมพรเป็นพื้นที่สำคัญของโครงการตามแผนนโยบายภาครัฐที่น่าสนใจและเกิดความขัดแย้งที่ได้รับความสนใจ ประเด็นความขัดแย้งที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในด้านทรัพยากร สิ่งแวดล้อม โดย Upatchar (2020) ระบุว่า หลายสิบปีที่ผ่านมา ภาคประชาสังคมในพื้นที่ภาคใต้ซึ่งเคลื่อนไหวคัดค้านโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐเป็นกลุ่มมวลชนที่ได้รับความสนใจจากสังคมในวงกว้างจากประเด็นข้อเรียกร้องซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสิทธิชุมชนที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนในทางใดทางหนึ่งนอกจากประเด็นปัญหาเหล่านี้จะเป็นที่สนใจติดตามความเคลื่อนไหวจากฝ่ายความมั่นคงอย่างใกล้ชิด เพราะอาจเป็นตัวแบบให้กลุ่มเคลื่อนไหวในประเด็นของการก่อสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ โรงไฟฟ้า ถ่านหิน โรงไฟฟ้าชีวมวล เหมืองแร่ และพลังงาน ทั่วทุกภูมิภาคออกมาขับเคลื่นข้อเรียกร้องของกลุ่มตนอย่างเข้มข้น

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นถึงสภาพปัญหาความขัดแย้งจากการดำเนินโครงการตามแผนนโยบายของรัฐ ซึ่งมาจากความไม่เข้าใจ ขาดการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม ทำให้ก่อให้เกิดความวิตกกังวลต่อผลกระทบที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดคู่ขัดแย้ง ทำให้เกิดทัศนคติด้านลบต่อกันอย่างรุนแรง จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญเพื่อศึกษาสาเหตุของความขัดแย้ง และแนวทางการจัดการความขัดแย้งที่ใช้ในพื้นที่

จังหวัดชุมพร เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารโครงการของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุความขัดแย้งโดยเน้นในด้านของความขัดแย้งอันเนื่องมาจากโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐในพื้นที่จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาแนวทางบริหารความขัดแย้งของโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐในพื้นที่จังหวัดชุมพร

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

แนวนโยบายแห่งรัฐมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีการกำหนดภาระหน้าที่สำคัญของรัฐที่พึงปฏิบัติซึ่งครอบคลุมภารกิจที่สำคัญอันเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศและความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนรวม ถือเป็นนโยบายขั้นพื้นฐานที่ผูกพันให้รัฐบาลต้องดำเนินนโยบายและปฏิบัติตามกรอบแนวนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและประชาชนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเป็นธรรม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบรัฐบาลหรือฝ่ายบริหารว่าได้รับการบริหารราชการแผ่นดินภายในกรอบที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ จะเห็นได้ว่า หมวดที่ ๖ ด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐมีความสำคัญและรัฐให้ความสำคัญการปฏิบัติตามแนวนโยบายแห่งรัฐมากน้อยเพียงใด สิ่งที่สำคัญคือรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมายและรู้ถึงสิทธิหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง (ณัฐพล ยิ่งกล้า, 2560) โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 58 การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติบุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่งในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนชุมชนสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและไม่ชักช้า ไม่ขัดต่อหลักสิทธิชุมชนและสิทธิมนุษยชน ซึ่งประชาชนทุกคนมีสิทธิในการดำรงชีวิต มีความอิสระในการกระทำ การแสดงออกซึ่งเป็นไปตามประชาธิปไตย

วิธีการหรือแนวทางการจัดการความขัดแย้งที่น่าสนใจ และสามารถนำไปใช้ได้อีกหลากหลายวิธี ซึ่ง มนตรี ศิลป์มหาบัณฑิต (2555) กล่าวว่า เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้น คู่กรณีเกี่ยวข้องกับข้อขัดแย้ง หรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับความขัดแย้ง อาจใช้วิธีการจัดการกับความขัดแย้ง คือ

1. การหลีกเลี่ยงหรือหนีปัญหา (Avoidance) เป็นวิธีการที่ฝ่ายหนึ่งซึ่งโดยปกติเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการแก้ไขความขัดแย้งด้วย ไม่สนใจในสิ่งที่อีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง หรือคู่กรณีทั้งสองฝ่ายต่างไม่สนใจที่จะแก้ไขปัญหา

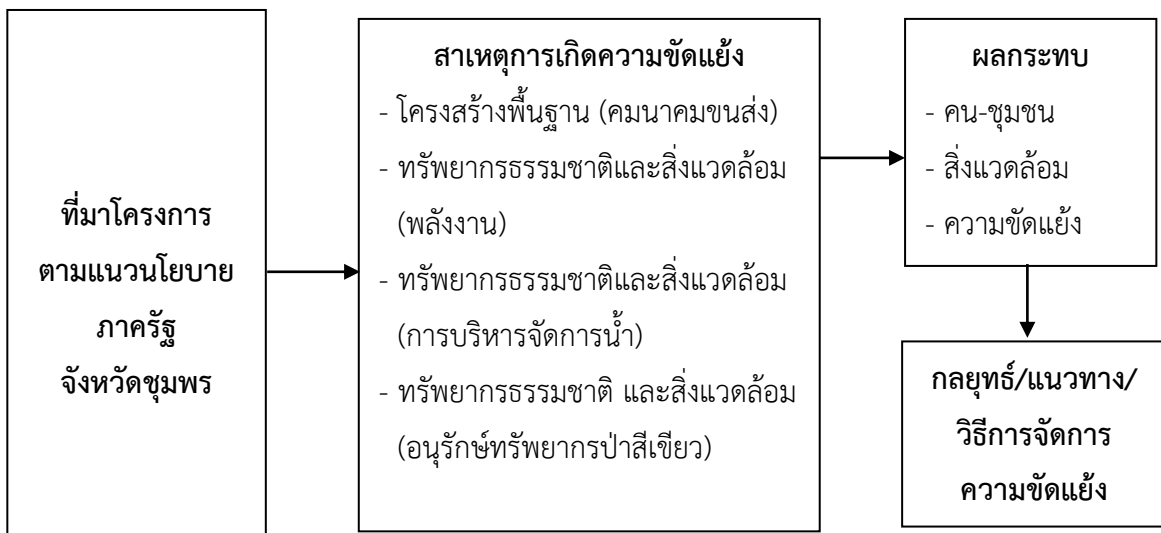
2. การเจรจาต่อรอง (Negotiation) เป็นวิธีการที่คู่พิพาททั้งหมดสมัครใจที่จะแก้ไขปัญหาระหว่างกันด้วยการพูดคุยบอกกล่าวให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบถึงความต้องการ และประโยชน์ของฝ่ายตนเจรจาต่อรองแลกเปลี่ยนประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน

3. อนุญาโตตุลาการ (Arbitration) เป็นวิธีการที่คล้ายคลึงกับการฟ้องร้องต่อศาลซึ่งคู่พิพาทยื่นเรื่องและเสนอพยานหลักฐานต่ออนุญาโตตุลาการหรือคณะอนุญาโตตุลาการเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด

4. การเผชิญหน้าและประท้วงอย่างสันติ (Non-Violence Confrontation) เป็นวิธีการที่แม้ว่าจะไม่ได้ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา แต่เป็นวิธีการที่ฝ่ายหนึ่งปฏิเสธไม่ทำตามหรือปฏิบัติในกิจกรรมที่ควรปฏิบัติ

5. การใช้กำลังบังคับ (Forcing) เป็นวิธีการจัดการกับข้อขัดแย้งซึ่งฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนืออีกฝ่าย และไม่สามารถชักจูงใจให้อีกฝ่ายที่ด้อยกว่ายอมจำนนหรือคล้อยตามได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย 1) ตัวแทนภาคประชาชน 2) ตัวแทนผู้นำท้องถิ่น 3) ตัวแทนข้าราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น และ 4) ตัวแทนผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของโครงการ โดย ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ตัวแทนภาคประชาชน จำนวน 18 คน ตัวแทนผู้นำท้องถิ่น จำนวน 12 คน ตัวแทนข้าราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 คน และตัวแทนผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของโครงการ จำนวน 6 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 42 คน

2. ขอบเขตพื้นที่การศึกษาพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย คือ จังหวัดชุมพร

3. ขอบเขตโครงการ ประกอบด้วย 1) ความขัดแย้งการสร้างเขื่อนท่าแซะ อำเภอท่าแซะ 2) คัดค้านไม่เอาโรงไฟฟ้าชีวมวล อำเภอปะทิว 3)ต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน อำเภอละแม 4) ความขัดแย้งโครงการสร้างเขื่อนรับร่อ อำเภอท่าแซะ และ 5) ความขัดแย้งการสร้างท่าเรือน้ำลึก อำเภอปะทิว

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เพื่อได้ข้อมูลการวิจัยที่ครอบคลุมรอบด้านนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่มีต่อการดำเนินโครงการตามแนวนโยบายของรัฐในอนาคต เพื่อลดความขัดแย้งและความรุนแรงที่เกิดจากภาครัฐ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า

1. สถานการณ์และสาเหตุความขัดแย้งโดยเน้นในด้านของความขัดแย้งอันเนื่องมาจากโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐในพื้นที่จังหวัดชุมพร

1.1 ความขัดแย้งการสร้างเขื่อนท่าแซะ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร กรมชลประทาน ได้ผลักดันดำเนินโครงการก่อสร้างเขื่อนท่าแซะ จังหวัดชุมพร โดยอ้างว่าเพื่อป้องกันน้ำท่วมจังหวัดชุมพร และจะเอาน้ำไปใช้ในนิคมอุตสาหกรรมบางสะพานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้น แต่ชาวบ้านในพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากโครงการเขื่อนท่าแซะ ไม่เห็นด้วยกับโครงการดังกล่าวและได้คัดค้านโครงการนี้มาตลอด เชื่อนี้จะส่งผลกระทบหลายด้านต่อทรัพยากรและชาวบ้านเป็นจำนวนมาก คือ 1) ชาวบ้านกว่า 500 ครอบครัวจะถูกอพยพย้ายถิ่นฐานของตนเองจากการสร้างเขื่อนท่าแซะ 2) สูญเสียพื้นที่ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ากรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ด้านทิศเหนือ จำนวน 3,570 ไร่ และน้ำจะท่วมพื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้านมากกว่า 5,000 ไร่ ทั้งนี้ เหตุผลความเป็นมาและข้ออ้างของกรมชลประทานในการดำเนินโครงการไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ปัจจุบันของกลุ่มน้ำ จึงเกิดการคัดค้านโครงการเขื่อนท่าแซะ และขอให้มีการยกเลิกเขื่อนท่าแซะโดยเร็ว

1.2 คัดค้านไม่เอาโรงไฟฟ้าชีวมวล อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โรงไฟฟ้าชีวมวลส่งผลกระทบต่อชาวบ้านในพื้นที่ แต่บริษัทยืนยันการขออนุญาตสร้างโรงไฟฟ้าอย่างถูกต้อง ชาวบ้านในพื้นที่เกิดการรวมตัวในการคัดค้านร่วมลงชื่อและเปิดเวทีแสดงความคิดเห็นไม่เอาโรงไฟฟ้าขยะชีวมวล เพราะสถานที่ก่อสร้างอยู่ใกล้กับโครงการพัฒนาสวนพระองค์บ้านบางเปิด ตำบลปากคลอง อำเภอปะทิว จึงไม่เห็นด้วยที่จะก่อสร้างโรงไฟฟ้าในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว พร้อมทั้งเขียนป้ายติดตามถนนระบุชาวบ้านไม่เอาโรงงานไฟฟ้าชีวมวลดังกล่าว พื้นที่หมู่ที่ 3, 5 ตำบลปากคลอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร และหมู่ 10 ตำบลทรายทอง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นพื้นที่ติดต่อกับหมู่ที่ 9 ตำบลเขาไชยราช และใกล้กับโครงการพัฒนาสวนพระองค์ ชายทะเลบ้านบางเปิด ไม่เห็นด้วยที่จะให้มีโครงการไฟฟ้าชีวมวลมาสร้างในพื้นที่ เพราะจะมีผลกระทบในด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากพื้นที่แห่งนี้เป็นที่สีเขียว และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัด

1.3ต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ชาวบ้านคัดค้านการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยไม่ให้สร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ชาวบ้านเดินทางไปยื่นหนังสือคัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินดังกล่าวต่อนายอำเภอปะทิว โดยให้เหตุผลจากการที่พื้นที่เมื่อเกิดการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินอยู่ใกล้กับอ่าวยายไธ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวนี้เป็นพื้นที่จัดการท่องเที่ยวเพื่อใช้เป็นแหล่งดำน้ำชมปะการัง และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ การดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่ทำมาหากินของชาวประมงพื้นบ้าน เมื่อเกิดการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินแล้วแน่นอนที่สุดว่าพื้นที่ดังกล่าวย่อมได้รับผลกระทบ และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปปริมาณตะกอนจากกิจกรรมที่ดำเนินการบนฝั่งจะเกิดปัญหาตะกอนลงน้ำทะเลชายฝั่ง มีผลกระทบต่อทั้งคุณภาพน้ำ ปะการัง สัตว์น้ำวัยอ่อน สัตว์หน้าดิน และความสมบูรณ์ของแหล่งน้ำ จนทำให้ชาวบ้านเกิดความหวาดระแวงและคัดค้านเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับชาวบ้านในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง เกิดเหตุการณ์จากชาวบ้านไม่มีข้อมูลชัดเจนในการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน จึงทำให้เกิดการรวมตัวคัดค้านโดยการยื่นหนังสือต่อนายอำเภอจัดให้มีเวทีชุมนุมสาธารณะเพื่อแสดงออกในการเคลื่อนไหวคัดค้าน

1.4 ความขัดแย้งโครงการสร้างเขื่อนรับร่อ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร แผนจะสร้างเขื่อนรับร่อมีมาก่อนแล้ว มีการศึกษาผลกระทบพบว่า จะสร้างความเดือดร้อนให้กับชาวบ้านจำนวนมาก เฉพาะตำบลรับร่อมีผู้ได้รับผลกระทบถึง 7 หมู่บ้าน เขื่อนรับร่อยังกินพื้นที่ตำบลท่าข้ามและตำบลคุริงอีกด้วย ชาวบ้านร่วมเคลื่อนไหวจนกระทั่งมีมติคณะรัฐมนตรีให้หยุดดำเนินการใด ๆ ไว้ก่อน หลังจากนั้นมติดิคณะรัฐมนตรีให้ยกเลิกสร้างเขื่อนรับร่อในปี 2551 ถึงแม้จะมีมติคณะรัฐมนตรีให้ยกเลิกสร้างเขื่อนรับร่อในปี 2551 ไปแล้ว แต่ชาวบ้านก็ไม่ไว้วางใจอยู่ดี เพราะมีบางเขื่อนที่คณะรัฐมนตรีมีมติยกเลิกไปแล้ว เคยถูกปิดฝุนำกลับมาดำเนินการใหม่ ชาวบ้านเคยกักตัวเจ้าหน้าที่ที่เข้ามาในพื้นที่ไปแล้วหลายรอบ ช่วงปี 2545 มีบริษัทที่ปรึกษาเข้ามาศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ถูกชาวบ้าน 400 กว่าคน กักตัวไว้ 2 วัน

1.5 ความขัดแย้งการสร้างท่าเรือน้ำลึก อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ชาวบ้านไม่ต้องการให้กรมเจ้าท่าสร้างท่าเรือน้ำลึก สำหรับการดำเนินโครงการนี้ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่รู้ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างท่าเรือน้ำลึกเลย ซึ่งถือว่าเป็นโครงการขนาดใหญ่ มีการลงทุนก่อสร้างนับพันล้านบาท ประชาชนทุกคนย่อมมีส่วนร่วมได้เสียต่อผลประโยชน์ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นเพราะกลัวผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่กรมเจ้าท่าระบุเพื่อการรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคตข้างหน้า ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยมีศักยภาพสามารถพัฒนาขีดความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมเจ้าท่าพยายามในการจัดให้มีเวทีเพื่อให้ชาวบ้านรับฟังความคิดเห็น ถึงแม้ว่าชาวบ้านในพื้นที่ที่จะคัดค้านไม่เห็นด้วย เพราะกลัวผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การเวนคืนที่ดิน ในกลุ่มชาวบ้านมีทั้งกลุ่มที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยขัดแย้งกันอย่างมาก โดยส่วนใหญ่ที่เห็นด้วยจะเป็นกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น

2. แนวทางการจัดการความขัดแย้งของโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐในพื้นที่จังหวัดชุมพร

2.1 ความขัดแย้งการสร้างเขื่อนท่าแซะ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จากความขัดแย้งการสร้างเขื่อนท่าแซะทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของฝ่ายภาครัฐและภาคประชาชนด้วยวิธีการจัดการความขัดแย้ง โดยการเคลื่อนไหวด้วยการยื่นหนังสือถึงหน่วยงานต่าง ๆ เป็นการยื่นหนังสือคัดค้านการสร้างเขื่อนและหนังสือร้องเรียนต่อหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรอิสระต่าง ๆ และการเคลื่อนไหวด้วยการชุมนุมของมวลชนเป็นการเคลื่อนไหวของกลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำท่าแซะเพื่อแสดงออกถึงปัญหาการสร้างเขื่อนท่าแซะและไม่เห็นด้วยกับการสร้างเขื่อน

2.2 คัดค้านไม่เอาโรงไฟฟ้าชีวมวล อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จากความขัดแย้งการสร้างโรงไฟฟ้าชีวมวล ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของฝ่ายภาครัฐและภาคประชาชนด้วยวิธีการจัดการความขัดแย้ง โดยการชาวบ้านร่วมลงชื่อและเปิดเวทีแสดงความคิดเห็น และการสื่อสารของผู้เกี่ยวข้องหลักจากบริษัทพยายามให้ข้อมูลทั้งผลดีผลเสียโครงการไฟฟ้าชีวมวล เพื่อให้เกิดการสื่อสารให้ภาคประชาชนเกิดความเข้าใจ และเห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น

2.3ต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร จากความขัดแย้งการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของฝ่ายภาครัฐและภาคประชาชนด้วยวิธีการจัดการความขัดแย้ง โดยการจัดให้มีเวทีชุมนุมเพื่อให้ข้อมูลแก่ชาวบ้านและแสดงความคิดเห็น เพื่อเปิดโอกาสทั้งสองฝ่ายให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และชาวบ้านคัดค้านการโรงไฟฟ้าถ่านหินด้วยการยื่นหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อการติดตามทวงถาม เจริญต่อไป

2.4 ความขัดแย้งโครงการสร้างเขื่อนรับร่อ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จากความขัดแย้งการสร้างเขื่อนรับร่อ ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของฝ่ายภาครัฐและภาคประชาชนด้วยวิธีการจัดการความขัดแย้ง โดยหน่วยงานราชการต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจนแก่ชาวบ้านเพื่อสร้างความเข้าใจและการถอดบทเรียนร่วมกันในการต่อสู้คัดค้านโครงการเขื่อนรับร่อจนประสบความสำเร็จ

2.5 ความขัดแย้งการสร้างท่าเรือน้ำลึก อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จากความขัดแย้งการสร้างท่าเรือน้ำลึก ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของฝ่ายภาครัฐและภาคประชาชนด้วยวิธีการจัดการความขัดแย้ง โดยการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และการประชุมกลุ่มร่วมกันของบุคคลและฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

สรุปและอภิปรายผล

การนำเสนอผลสรุปและการอภิปรายผลตามประเด็น ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สาเหตุประเด็นความขัดแย้งโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐ 2) การวิเคราะห์คู่ขัดแย้งและจุดยืนโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐ 3) การวิเคราะห์แนวทางการจัดการความขัดแย้งโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐ และ 4) การวิเคราะห์แผนที่ความขัดแย้ง (Conflict Mapping) ในพื้นที่จังหวัดชุมพร ดังนี้

1. การวิเคราะห์สาเหตุประเด็นความขัดแย้งโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐ

ประเด็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐในพื้นที่จังหวัดชุมพร เป็นความขัดแย้งทางด้าน 1) โครงสร้างพื้นฐาน (คมนาคมขนส่ง) และ 2) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (การบริหารจัดการน้ำ, (อนุรักษ์ทรัพยากรป่าสีเขียว และ พลังงาน) สอดคล้องกับ Parinyasutinun, Bendem-Ahlee, Jantapan, Theerawi, (2012) ระบุว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติบ่งชี้ว่าโครงการขนาดใหญ่ของรัฐจำนวนมากละเมิดต่อสิทธิของชุมชนโดยในกระบวนการประเมินผลกระทบด้านสังคมหรือด้านสิ่งแวดล้อม หรือด้านสุขภาพมีลักษณะการดำเนินการที่ไม่สมบูรณ์และขาดความโปร่งใส ประการที่สอง หลายชุมชนได้รับผลกระทบด้านสุขภาพอย่างรุนแรง หรือต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่มีมลพิษ หรือการสูญเสียทรัพยากรสำคัญและกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของชุมชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงความไม่เป็นธรรมในการแบ่งปันและเข้าถึงทรัพยากร ประการที่สาม การละเมิดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน โดยส่วนใหญ่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ขาดความชัดเจนและไม่ครอบคลุมทุกมิติของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ประการที่สี่ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมยังไม่มีทั่วถึงเท่าที่ควร โดยตั้งข้อสังเกตจากจำนวนคดีความขัดแย้งด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก ขณะที่พัฒนาการของกระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างล่าช้า และประการสุดท้ายโครงการขนาดใหญ่ของรัฐยังคงเกิดขึ้นเพื่อผลิตซ้ำความบอบช้ำของชุมชน รวมถึง Tissamana & Nontasak (2020) กล่าวถึงการเกิดปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากโครงการตามแนวนโยบายของรัฐในพื้นที่ภาคใต้เป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานหลายยุคหลายสมัย ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม ความขัดแย้งที่มาจากโครงการตามแนวนโยบายของรัฐในพื้นที่ภาคใต้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ดำเนินโครงการ เช่น โครงการสร้างเขื่อนท่าแซะจังหวัดชุมพร

2. การวิเคราะห์คู่ขัดแย้งและจุดยืนโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐ

จากผลการศึกษาพบว่า ในแต่ละโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐมีคู่ขัดแย้งที่แตกต่างกัน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ ดังนี้

2.1 ความขัดแย้งการสร้างเขื่อนท่าแซะ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

คู่ขัดแย้งหลักและจุดยืน :

- 1) ชาวบ้านตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่าแซะขอให้ยกเลิกการสร้างเขื่อน
- 2) กรมชลประทาน ระบุการสร้างเขื่อนช่วยป้องกันน้ำท่วม

ผู้เกี่ยวข้องอื่น :

- 1) ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร
- 2) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)
- 3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) นายกเทศมนตรีเมืองชุมพร
- 5) กรมป่าไม้
- 6) ทหาร
- 7) กรมที่ดิน
- 8) ผู้จัดการบริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออย จำกัด (มหาชน)
- 9) หอการค้าจังหวัดชุมพร
- 10) สภาอุตสาหกรรมจังหวัดชุมพร
- 11) นักการเมือง
- 12) ชมรมธนาคารจังหวัดชุมพร
- 13) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

2.2 คัดค้านไม่เอาโรงไฟฟ้าชีวมวล อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

คู่ขัดแย้งหลักและจุดยืน :

- 1) ชาวบ้านตำบลเขาไชยราช จังหวัดชุมพร ไม่ต้องการให้อนุญาตก่อสร้างโรงไฟฟ้าชีวมวล
- 2) บริษัทไทยโก้ เทคโนโลยี จำกัด บริษัทยืนยันการขออนุญาตต่อพลังงานจังหวัด

ชีวมวล

อย่างถูกต้อง

ผู้เกี่ยวข้องอื่น :

- 1) ผู้ใหญ่บ้าน
- 2) พลังงานจังหวัดชุมพร
- 3) องค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร
- 4) นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเขาไชยราช

2.3 ต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

คู่ขัดแย้งหลักและจุดยืน :

- 1) ประชาชนอำเภอปะทิว อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ไม่ต้องการโรงไฟฟ้าถ่านหิน
- 2) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ต้องการให้สร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินเพื่อเป็น

แหล่งพลังงานไฟฟ้าภาคใต้

ผู้เกี่ยวข้องอื่น :

- 1) ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร
- 2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร
- 3) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- 4) องค์การบริหารส่วนตำบลละแม

2.4 ความขัดแย้งโครงการสร้างเขื่อนรับร่อ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

คู่ขัดแย้งหลักและจุดยืน :

- 1) ชาวบ้านตำบลรับร่อ อำเภอท่าแซะ ยืนยันให้ยกเลิกโครงการ
- 2) กรมชลประทาน ระบุเขื่อนช่วยแก้ไขปัญหาระบบน้ำ

ผู้เกี่ยวข้องอื่น :

- 1) สมัชชาคนจน
- 2) ตำรวจ
- 3) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2.5 ความขัดแย้งการสร้างท่าเรือน้ำลึก อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

คู่ขัดแย้งหลักและจุดยืน :

1) ชาวบ้านอ่าวสน อ่าวบ่อเมา ในพื้นที่อำเภอปะทิว อ่าวแหลมคอกวาง แหลมเทียน แหลมคอเทียน ในพื้นที่อำเภอเมืองชุมพร และอ่าวคราม พื้นที่อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ไม่ต้องการให้มีการสร้างท่าเรือน้ำลึก

- 2) กรมเจ้าท่า ระบุเพื่อการรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ผู้เกี่ยวข้องอื่น :

- 1) เอ็นจีโอ
- 2) นักอนุรักษ์
- 3) กระทรวงคมนาคม
- 4) บริษัท ซีสเปคตรัม จำกัด
- 5) บริษัท แอนไว เอ็กซ์เพิร์ท จำกัด
- 6) นักการเมืองท้องถิ่น
- 7) องค์การบริหารส่วนตำบล

8) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

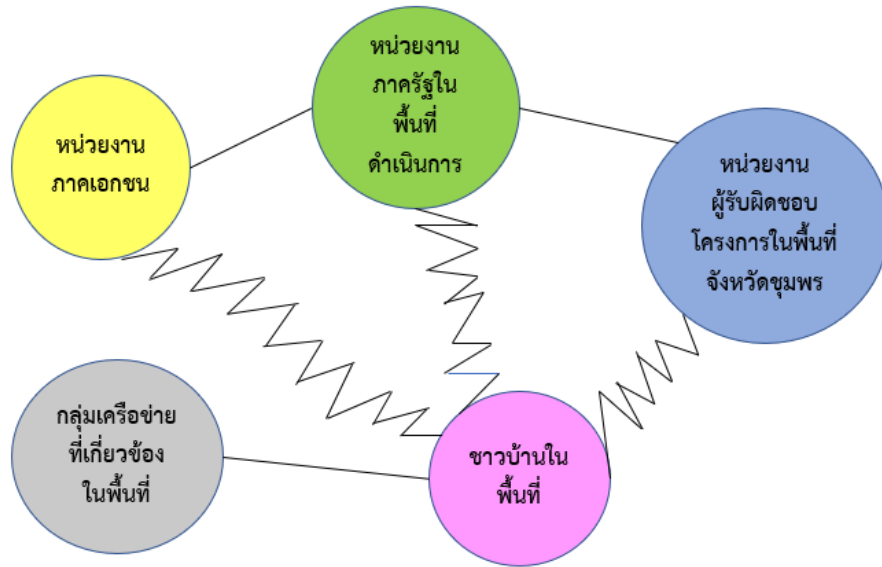
จะเห็นได้ว่า มุมมองและทัศนคติระหว่างกัน จากแนวคิดของไมแอล (Miall) และวันชัย วัฒนศัพท์ ทำให้ทราบว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มว่าคูกรณีมักจะมีมุมมองด้านลบต่อคูกรณีและเป็นมุมมองแบบแบ่งแยกเป็นพวกเขา พวกเขาอย่างชัดเจน มุมมองที่แตกต่างเป็นเรื่องปกติ แต่ปัญหาจะเกิดขึ้นถ้ามีมุมมองที่แตกต่างกันแล้วประสงคจะให้คนอื่นเห็นหรือเชื่อเหมือนเรา ถ้าไม่เชื่อเหมือนเราก็จะต้องกลายเป็นศัตรู (Pratheuangrattana, 2012)

3. การวิเคราะห์แนวทางการจัดการความขัดแย้งโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐ

จากการศึกษาแนวทางการจัดการความขัดแย้งโครงการที่เกิดขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐ พบว่ามีการประยุกต์ใช้รูปแบบหลากหลายเพื่อการลดข้อขัดแย้ง คลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งมาจากการขาดข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่การขาดความเชื่อมั่นและไว้วางใจที่มีต่อกัน ซึ่งรูปแบบหลัก ๆ ที่นำมาใช้ คือ พุดคุยสื่อสารผ่านเวทีแสดงความคิดเห็น การยื่นเอกสารข้อเรียกร้องด้วยความสงบ สอดคล้องกับ ฝ่ายประสานการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง (ม.ป.ป) ระบุถึงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการฝ่ายปกครองมีภารกิจในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขต้องเข้าไปสัมผัสการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องนำแนวทางการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับชุมชน และระหว่างชุมชนกับรัฐ จนกลายเป็นข้อพิพาทและขยายผลสู่ความขัดแย้งที่รุนแรง ซึ่งต้องควบคุมความขัดแย้งไม่ให้ลุกลามจนเกิดความแตกแยกของคนในชาติ โดยให้ทุกฝ่ายอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย โดยฝ่ายปกครองตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้านจึงกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งให้สอดคล้องกับแนวทางสันติวิธีของสภาพความมั่นคงแห่งชาติโดยใช้วิธีการเจรจาไกล่เกลี่ยประนีประนอม เน้นผู้ได้รับความเดือดร้อนในขบวนการแก้ไขความเดือดร้อน

4. การวิเคราะห์แผนที่ความขัดแย้ง (Conflict Mapping) ในพื้นที่จังหวัดชุมพร

จากผลการศึกษาโครงการตามแนวนโยบายภาครัฐซึ่งสร้างความขัดแย้งอย่างมากมีทั้งกลุ่มที่ให้การสนับสนุน กลุ่มคัดค้าน กลุ่มเป็นกลาง หน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทหน้าความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรง ทางอ้อม คนกลางที่เข้ามามีช่วยเหลือ เจริญ ผู้วิจัยสามารถสรุปแผนที่ความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชุมพร ได้ดังนี้

หมายถึง มีความขัดแย้งกันอย่างเปิดเผย

หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปกติ

ภาพที่ 2 แผนที่ความขัดแย้ง (Conflict Mapping) ในพื้นที่จังหวัดชุมพร

จากผลการศึกษาด้านสาเหตุและแนวทางการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะนวัตกรรมการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการบริหารนโยบายสาธารณะของภาครัฐโดยระบบธรรมาภิบาล โดยการบริหารโครงการตามแนวนโยบายภาครัฐให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย

- 1) หลักนิติธรรม เกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ
- 2) หลักคุณธรรม เกี่ยวกับหลักปฏิบัติตามหลักคุณงามความดีที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ
- 3) หลักความโปร่งใส เกี่ยวกับความสามารถในการตรวจสอบความถูกต้อง รวมถึงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรมีความโปร่งใสที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ
- 4) หลักการมีส่วนร่วม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกด้าน เช่น การแสดงความคิดเห็น เวทีประชาพิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ
- 5) หลักความรับผิดชอบ เกี่ยวกับผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ต้องมีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติหน้าที่อย่างดียิ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ
- 6) หลักความคุ้มค่า เกี่ยวกับหลักการนำทรัพยากรต่าง ๆ ไปใช้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ

จะเห็นได้ว่า จากหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการดังกล่าว ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนด้วยความเสมอภาค ไม่ขัดต่อสิทธิชุมชน และสิทธิมนุษยชน

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการสำรวจข้อมูลประเด็นความขัดแย้งจากการดำเนินโครงการตามแนวนโยบายของรัฐ (Conflict Mapping Phase 2) ภาคใต้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่าน และแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพล ยิ่งกล้า. (2560). แนวนโยบายแห่งรัฐตามร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช...(ฉบับผ่านประชามติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2559).
- นโยบายการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 187/2546 เรื่อง นโยบายการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี. (2546). สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <http://www.nsc.go.th/Download1/187-2546.pdf>
- มนตรี ศิลป์มหาบัณฑิต. (2555). ข้อพิพาททางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใน การจัดการความขัดแย้งกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท : ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หน้า 151-165 กรุงเทพฯ : ธนาเพลส จำกัด.
- สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. (2555). รายงานมุมมองด้านความมั่นคง พ.ศ. 2555 (พิมพ์ครั้งที่ 1). สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2561 จาก <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/bulletin-20130130-142036-408458.pdf>
- Parinyasutinun, U., Bendem-Ahlee, S., Jantapan, T., Theerawi, A. (2012). Reproduction of large-scale government projects and community trauma: A case study of the second deep seaport project at Chana District, Songkhla Province and the deep seaport project at Pak Bara, La Ngu District, Satun Province. *KKU Research Journal*, 2(1), 1-32.
- Pratheuangrattana, C. (2012). The Conflicts over land use in Nong Yai area Tambon Bangluek, Amphoe Muang, Changwat Chumphon. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 3(1), 173-197.
- Tissamana, A and Nontasak, T. (2020). Peaceful Means Innovation: Conflict Mapping Database Research. *Mekong-Salween Civilization Studies Journal*, 11(2), 223-240.
- Upatchar, B. (2020). The Formation of Civil Society in Southern of Thailand: Crisis or Opportunity for Environment Management in Community. *Journal of Social Development*, 22(1), 123-141.